

Politika zaštite djece

1. Uvod

Hrvatsko knjižničarsko društvo (u daljnjem tekstu HKD) prepoznaje svoju ključnu ulogu u stvaranju sigurnog, poticajnog i inkluzivnog okruženja za djecu do 18 godina koja sudjeluju u knjižničnim programima, projektima, radionicama, događanjima i drugim aktivnostima u knjižnicama diljem Hrvatske.¹

Ova politika izrađena je s ciljem:

- prevencije svih oblika zlostavljanja, zanemarivanja i diskriminacije djece
- osiguravanja jasnih protokola za postupanje u slučaju sumnje na povredu prava djeteta
- edukacije i osnaživanja svih koji rade s djecom
- poticanja aktivnog sudjelovanja djece i poštivanja njihovih prava.

Politika zaštite djece (u daljnjem tekstu Politika) je obvezujuća za sve zaposlenike, članove, volontere, suradnike i partnere HKD-a, kao i za sve vanjske suradnike koji sudjeluju u aktivnostima rada s djecom.²

2. Pravni okvir

Politiku zaštite djece HKD je razvilo sukladno pravnim smjernicama za zaštitu prava djece te svojim dokumentima:

- Konvencija Ujedinjenih naroda o pravima djeteta, 1989.
- Konvencija Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja, 2011.
- Ustav Republike Hrvatske, NN 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14
- Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, NN 70/17, 126/19, 84/21, 114/22, 36/24
- Zakon o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (NN 42/18) na snazi od 25.05.2018.
- Obiteljski zakon NN 103/15, 98/19, 47/20, 49/23, 156/23
- Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja, 2023.
- Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji, 2019.
- Protokol o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima, 2024.
- Protokol o postupanju u slučaju zlostavljanja i zanemarivanja djece, 2014.
- Strategija EU-a o pravima djeteta i europsko jamstvo za djecu, 2021.
- Nacionalni plan za prava djece u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2022. do 2026. godine, 2022.
- Etički kodeks HKD-a
- Statut HKD-a.

¹ Za potrebe ove Politike dijete se definira kao svaka osoba mlađa od 18. godina ([čl. 1 Konvencije o pravima djeteta](#)).

² Riječi i pojmovi koji imaju rodno značenje bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu odnose se jednako na muški i ženski rod.

Imajući u vidu sve zakonske propise, smjernice i dobrobit djece i mladih HKD je donijelo Politiku zaštite djece.

HKD se obvezuje redovito pratiti izmjene zakonodavstva i preporuke te ažurirati ovu Politiku u skladu s njima.

3. Definicije i oblici povreda dječjih prava

Pod povredama prava djeteta smatra se svaki čin ili propust koji ugrožava fizičko, emocionalno ili psihičko zdravlje, sigurnost, dostojanstvo ili razvoj djeteta.

To uključuje:

- **Fizičko zlostavljanje:** namjerno nanošenje ozljeda ili boli djetetu (npr. udaranje, šamaranje, guranje).
- **Emocionalno zlostavljanje:** vrijeđanje, omalovažavanje, prijetnje, zastrašivanje, odbacivanje ili stalno kritiziranje djeteta.
- **Seksualno zlostavljanje i iskorištavanje:** svaki oblik seksualnog kontakta, prijedloga, izlaganja neprimjerenim sadržajima ili iskorištavanja djeteta u pornografiji.
- **Zanemarivanje:** sustavno uskraćivanje osnovnih potreba djeteta (hrana, higijena, zdravstvena skrb, nadzor, podrška).
- **Vršnjačko nasilje:** fizičko, verbalno ili digitalno nasilje među djecom (uključujući *cyberbullying*).
- **Diskriminacija i isključivanje:** svako postupanje koje djecu stavlja u nepovoljan položaj zbog njihove osobine ili pripadnosti skupini.
- **Neprijavlivanje sumnje na povredu:** svjesno prešućivanje ili ignoriranje znakova zlostavljanja ili zanemarivanja.

4. Načela i vrijednosti u radu s djecom

U radu s djecom, HKD se vodi sljedećim načelima:

- **Dobrobit djeteta na prvom mjestu:** sve odluke i aktivnosti usmjerene su na zaštitu i dobrobit djece.
- **Pravo na sigurnost i zaštitu:** djeca imaju pravo na zaštitu od svih oblika nasilja, zlostavljanja, zanemarivanja, iskorištavanja i diskriminacije.
- **Poštovanje dostojanstva i privatnosti:** svako dijete zaslužuje poštovanje, bez obzira na spol, dob, nacionalnost, vjersku pripadnost, invaliditet, socioekonomski status ili druge osobine.
- **Sudjelovanje djece:** djeca imaju pravo izraziti svoje mišljenje, biti saslušana i sudjelovati u donošenju odluka koje ih se tiču, primjerice u osmišljavanju programa i aktivnosti.
- **Nediskriminacija:** niti jedno dijete ne smije biti isključeno ili diskriminirano po bilo kojoj osnovi.
- **Povjerljivost:** informacije o djeci i slučajevima zaštite djece tretiraju se povjerljivo i koriste isključivo u svrhu zaštite djeteta.

5. Kodeks ponašanja u radu s djecom

Kodeks ponašanja HKD-a jasno definira očekivano i neprihvatljivo ponašanje:

- Sva komunikacija i interakcija s djecom mora biti utemeljena na poštovanju, strpljenju i razumijevanju.
- Nije dopušteno ulaziti u privatne odnose s djecom izvan profesionalnog konteksta.
- Potrebno je poticati pozitivnu, nenasilnu komunikaciju i rješavanje sukoba mirnim putem.
- Informacije o djeci i njihovim obiteljima ne smiju se dijeliti s neovlaštenim osobama.
- Fotografiranje, snimanje i objavljivanje vizualnih zapisa o djeci nije dopušteno osim uz privolu roditelja (škole, vrtića ili prethodno potpisanih privola od strane roditelja).
- Svaka sumnja ili saznanje o povredi prava djeteta mora se bez odlaganja prijaviti odgovornoj osobi.

6. Protokol prijave i postupanja

U slučaju sumnje na povredu prava djeteta, potrebno je postupiti prema sljedećem protokolu:

1. Svaka osoba koja primijeti znakove zlostavljanja, zanemarivanja ili neprimjerenog ponašanja dužna je reagirati.
2. Sumnja ili saznanje o povredi prijavljuje se najprije predsjedniku HKD-a. Nakon toga postupak prijave se provodi prijavom policiji i/ili Hrvatskom zavodu za socijalni rad, odnosno drugom nadležnom tijelu na za to propisanom Obrascu (Prilog 1), a kojim se želi potaknuti sva nadležna tijela na prijavljivanje svih opisanih oblika nasilja među djecom i mladima uključujući i elektroničko nasilje s ciljem unapređivanja međuresorne suradnje i učinkovitijeg protoka informacija. Podnositelj prijave, putem navedenog Obrasca, obavještava tijelo/tijela koje je nadležno postupati u određenom slučaju.
3. Prijava se obrađuje diskretno, uz zaštitu identiteta djeteta i prijavitelja.
4. HKD je dužan surađivati s nadležnim tijelima (nadležna tijela socijalne skrbi, pružatelji zdravstvene zaštite, policija, pravosuđe i organizacije civilnog društva. u svim slučajevima sumnje na bilo koji oblik zlostavljanja ili zanemarivanja djeteta.
5. Dijete kojem je povrijeđeno bilo koje njegovo pravo ima pravo na potpunu podršku, zaštitu i informiranje o svojim pravima i mogućnostima za daljnje postupanje.

Provođenje aktivnosti za sprječavanje nasilja među djecom, pretpostavlja unapređivanje suradnje nadležnih tijela i svih dionika koji sudjeluju i u preventivnim i savjetodavnim aktivnostima među djecom.

Sve informacije koje razmjenjuju djelatnici i stručnjaci prilikom postupanja u slučaju nasilja među djecom predstavljaju profesionalnu tajnu i sukladno pravilima struke djelatnici i stručnjaci dobivene informacije koriste isključivo radi zaštite prava i dobrobiti djeteta u konkretnim situacijama, a što je u skladu s čl. 3 i čl. 19. Konvencije o pravima djeteta i etičkim kodeksima struka.

Hrvatsko knjižničarsko društvo
Croatian Library Association

85 godina
1940.-2025.

7. Zaštita podataka

Konvencija o pravima djeteta propisuje da najbolji interes djeteta mora imati prednost te je stoga zaštita privatnosti djece i njihovih obitelji jedan od temelja ove Politike.

8. Edukacija, informiranje i sudjelovanje djece

HKD kontinuirano ulaže u edukaciju svojih zaposlenika, članova i volontera o pravima djeteta, prepoznavanju rizika i pravilnom postupanju s djecom.

Djeca i njihovi roditelji/skrbnici informirani su o ovoj politici na jasan i pristupačan način (usmeno, putem letaka, web-stranice i sl.).

Djeci je omogućeno da slobodno izraze svoje mišljenje, prijave neprikladno ponašanje i sudjeluju u osmišljavanju i evaluaciji programa. Njihova iskustva i prijedlozi koriste se za unaprjeđenje sigurnosti i kvalitete knjižničnih usluga.

9. Praćenje, evaluacija i revizija politike

Ova politika javno je dostupna na web-stranici HKD-a svim zainteresiranim korisnicima. Provedbu i nadzor politike provodi Izvršni odbor HKD-a ili posebno imenovana osoba/tijelo HKD-a.

Politika se redovito revidira – najmanje jednom godišnje ili po potrebi.

Procjene rizika i nadzor provedbe Politike provode se kontinuirano, a svi uključeni potiču se na davanje povratnih informacija i prijedloga za poboljšanje.

10. Zaključak

Ova Politika jasno pokazuje svoju predanost zaštititi djece, stvaranju sigurnog prostora za njihov razvoj i sudjelovanje te nultoj toleranciji na bilo kakvu povredu dječjih prava. Svi članovi, zaposlenici, suradnici i volonteri obvezni su poštovati i primjenjivati ovu politiku u svom svakodnevnom radu.

11. Završne odredbe

Odluka stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od 1. rujna 2025. godine.

Hrvatsko knjižničarsko društvo/Croatian Library Association

Hrvatske bratske zajednice 4

10000 Zagreb, Hrvatska

Mob: +385 91 60 47 214

E-mail: hkd@hkdrustvo.hr - URL: www.hkdrustvo.hr

Hrvatsko knjižničarsko društvo
Croatian Library Association

85 godina
1940.-2025.

Prilog 1.

Naziv tijela koje dostavlja obavijest _____

OBRAZAC O PRIJAVI NASILJA MEĐU DJECOM ³

1. Ime, prezime i OIB djeteta/djece počinitelja:

2. Ime, prezime OIB i kontakt roditelja/skrbnika djeteta/djece počinitelja: _____

3. Ime, prezime i OIB djeteta/djece žrtve/žrtava:

4. Ime, prezime, OIB i kontakt roditelja/skrbnika djeteta/djece žrtve/žrtava:

5. Datum počinjenja nasilja: _____

6. Opis događaja i ponašanja sudionika * :

7. Mjesto

događaja: _____

8. Dodatni podatci (npr. dijete žrtva/počinitelj s teškoćama u razvoju, nepoznavanje jezika i dr.)

OBAVIJEST DOSTAVITI (označiti primatelja):

- policija - nadležna PU _____
- Hrvatski zavod za socijalni rad - nadležni PU _____
- škola koju dijete/djeca pohađa/ju _____
- zdravstvena ustanova _____
- Hrvatski zavod za javno zdravstvo (skolska.medicina@hzjz.hr)
- Županijski koordinator** _____

Mjesto i datum : _____

Ime, prezime i potpis ovlaštene osobe:

³<https://mrosp.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Socijalna%20politika/Protokol%20o%20postupu%20u%20slu%C4%8Daju%20nasilja%20me%C4%91u%20djecom%20i%20mladima.pdf>

Hrvatsko knjižničarsko društvo/Croatian Library Association

Hrvatske bratske zajednice 4

10000 Zagreb, Hrvatska

Mob: +385 91 60 47 214

E-mail: hkd@hkdrustvo.hr - URL: www.hkdrustvo.hr